

مقام «فوز مبین»، «فوز کبیر» و «فوز عظیم» چیست؟

امام جمعه موقت تهران ضمن توضیح درباره عبارت «فوز المعاد» در دعای مکارم الاخلاق، به تفاوت سه مرتبه فوز در روز قیامت اشاره کرد.

امام جمعه موقت تهران ضمن توضیح درباره عبارت «فوز المعاد» در دعای مکارم الاخلاق، به تفاوت سه مرتبه فوز در روز قیامت اشاره کرد.

به گزارش ایکننا، جلسه شرح صحیفه سجادیه با سخنان حجت الاسلام والمسلمین محمدجواد حاج علی اکبری؛ رئیس شورای سیاست گذاری ائمه جمعه، طبق روال هر هفته، شامگاه دوشنبه ۹ بهمن در مجموعه فرهنگی سرچشمه برگزار شد که گزیده مباحث آن را در ادامه می خوانید؛

«اللهم صل علی محمد و اله و متعنی بالاقتصاد، و اجعلنی من اهل السداد، و من ادله الرشاد، و من صالح العباد، و ارزقنی فوز المعاد، و سلامة المرصاد»

بحث ما به این قطعه نورانی از دعای شریف مکارم الاخلاق رسید. درباره «فوز المعاد» مطالبی عرض کردیم. جمع بندی بحث این است که اگر به توفیق الهی، بنده در ایمان به نقطه ای برسد که به فضل پروردگار، ایمان به خدای متعال در قلب او مستقر شود و این ایمان در جلوه عمل صالح در زندگی او متجلی شود که جمع این دو با هم اسمش تقوا است، یعنی انسان از یک تقوای عمیق بهره مند شود. تقوای عمیق یعنی قلبش آراسته به تقوا باشد، محیط اخلاقی اش به همین ترتیب، محیط عملش هم همینطور. در یک کلمه اگر بخواهد خلاصه شود «اطاعت» است یعنی انسان در برابر پروردگار خدای متعال حالش حال تسلیم است و هر چه خدا امر کند این فرد پای آن فرمان هست و حاضر است. اگر کسی به این ویژگی ها آراسته شد معنایش این است مقدمات رسیدن به مقام شامخ فائزین برای او فراهم شده است و جزء فائزین و رستگاران قرار می گیرد.

مقام فوز در انتظار مجاهدین راه حق

یکی دو جلوه خاص فوز هم در قرآن کریم آمده است. یک، قتال فی سبیل الله یعنی وارد شدن در مقام مجاهدین در راه خدای متعال. آیه می فرماید رابطه انسان مومن با خدای متعال به نقطه ای می رسد که خدای متعال مشتری او می شود: «إِنَّ اللَّهَ اشْتَرَى مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنْفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ بِأَنْ لَهُمُ الْجَنَّةَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيَقْتُلُونَ وَيُقْتَلُونَ وَعَدًّا عَلَيْهِ حَقًّا فِي التَّوَارِثِ وَاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمَنْ أَوْقَى يَعْهَدِهِ مِنَ اللَّهِ فَاسْتَبْشِرُوا بِيَعْيِكُمْ الَّذِي بَايَعْتُمْ بِهِ وَذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ؛ خداوند جان و مال مؤمنان را در ازاء بهشت از آنان خریده است، همان کسانی که در راه خدا کارزار می کنند و می کشند و کشته می شوند، این وعده به راستی و درستی در تورات و انجیل و قرآن بر عهده اوست، و کیست از خداوند وفادارتر به پیمانش؟ پس به داد و ستدی که به آن دست زده ایم؛ شادمان باشید، و این همان رستگاری بزرگ است».

این بحث تکمله ای هم دارد و آن عبارت است از اینکه در قرآن سه مرتبه برای فائزین معلوم می شود مرتبه اول عبارت است از فوز مبین، مرتبه دوم فوز کبیر، مرتبه سوم فوز عظیم. در سوره انعام این تعبیر هست: «مَنْ يُصْرَفْ عَنْهُ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمَهُ وَذَلِكَ الْفَوْزُ الْمُبِينُ؛ هر کس در آن روز از عذاب برهد همانا به رحمت خدا نائل گردیده است، و این فیروزی و سعادت آسکار است». فوز مبین این است که کسی روز قیامت از عذاب در امان بماند یعنی انسان به لحاظ سلامت شخصیتی به گونه ای زیسته باشد که از عذاب در سلامت باشد. خود این خیلی مسئله مهمی است و چیز آسانی نیست که انسان به مقام امن برسد.

امام خمینی(ره) جایی می فرمایند اگر کسی موفق شد نام سلام پروردگار متعال را در شخصیت خودش محقق کند، یعنی افکارش سالم باشد، اخلاقش سالم باشد، اعمالش سالم باشد، معاشرت هایش سالم باشد، معاملاتش سالم باشد، اگر در همه این محیط ها نام سلام در وجود انسان مومن بدرخشد و او به مقام سلام رسیده باشد، از معرکه قیامت به سلامت خواهد گذاشت. پس خیال نکنید نجات از عذاب جهنم امر ساده ای است. به همین جهت خود این مسئله فوز مبین است.

در مرحله بعد که انسان وارد بهشت می شود مقام فوز کبیر است: «إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ذَلِكَ الْفَوْزُ الْكَبِيرُ؛ کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته کرده اند برای آنان باغ هایی است که از زیر [درختان] آن جوی ها روان است این است [همان] رستگاری بزرگ». وقتی انسان متناسب با ایمان و عمل صالحش به بهشت وارد می شود،

در آنجا بوستان هایی است که نهر آب از آنجا جاری است. جالب است در عمده آیات مربوط به بهشت این دو مطلب ذکر شده است؛ یکی درخت و دوم نهر آب ولی اینکه چه درخت و چه نهری در آنجا وجود دارد برای ما قابل فهم نیست. این مرحله فوز کبیر نامیده می شود یعنی سعادت بزرگ.

مقام رضوان، فوز عظیم است

از این بالاتر فوز عظیم است که یکی از آیات آن را برای شما خواندم. آیه ۷۲ سوره توبه می فرماید: «وَعَدَ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَمَسَاكِنَ طَيِّبَةً فِي جَنَّاتِ عَدْنٍ وَرِضْوَانًا مِنَ اللَّهِ أَكْبَرَ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ؛ خدا به مردان و زنان با ایمان بهشت هایی را وعده داده که از زیر [درختان] آن نهرها جاری است؟ در آن جاودانه اند، و نیز سراهای پاکیزه ای را در بهشت های ابدی [وعده فرموده] و هم چنین خشنودی و رضایتی از سوی خدا [که از همه آن نعمت ها] بزرگ تر است؛ این همان کامیابی بزرگ است».

وقتی این افراد به بهشت رسیدند اتفاقی که می افتد این است؛ پیک اختصاصی حضرت حق به آنها سلام می کند و همان بهشت آنها می شود. باز بهشتیان در آن جا درجاتی دارند و برخی هستند که دریافتشان با واسطه نیست و کسانی که به مقام رضوان رسیدند و خدا از آنها راضی شده است باغ و بوستان و مساکن طیبه و حور و همه چیزهایی که آنجا فراهم شده است و برای ما قابل تصور نیست، فراموش می کنند یعنی حلاوتی در رضایت حق هست که وقتی کسی به این مقام رضایت می رسد به فوز عظیم رسیده است.